

El català no serveix per a res

Article d'opinió de l'advocat i lector del diari, Quim Delgado, sobre l'ús i el coneixement de la llengua catalana

[despiece]Senyor director,

?El Català, cosa de tots? (1982); la campanya de ?La Norma? (1982); ?Tu ets el mestre? (2003)
?Dona corda al català? (2005).

Els que ja tenim certa edat (no cal dir quina, exactament), recordem aquests eslògans de sentir-los repetidament a TV3. Eren campanyes endegades per la Generalitat de Catalunya per promoure l'ús social del català, tant entre els nadius com entre els nouvinguts.

Veníem d'una dictadura on el català com a màxim es tolerava dins de l'àmbit domèstic o cultural (no sempre) però mai era permès per a usos oficials.

El català no s'ensenyava oficialment a les escoles. Teòricament, a partir d'un Reial Decret de l'any 1978 tornava a ser obligatori, però realment no es va posar en marxa el seu ensenyament fins l'any 1983 amb la Llei de normalització lingüística. Per tant, els de certa edat (repeteix, no cal dir quina), vam haver d'aprendre el català pels nostres propis mitjans, no perquè ningú ens hi obligués, sinó per consciència i amor a la nostra cultura.

Per tant, totes aquestes campanyes de promoció eren totalment necessàries si volíem que el català:
1) Sobrevisqués 2) Més enllà de sobreviure, reviscolés.

L'eficàcia d'aquestes campanyes realment la desconec. El que sí sabem és que segons les Enquestes d'usos lingüístics que confecciona cada cinc anys la Generalitat de Catalunya, l'any 2003 el 46% dels ciutadans tenien el català com a llengua habitual, mentre que l'any 2018 aquest percentatge era només del 36,1%.

Però, curiosament, el coneixement del català, segons la mateixa Enquesta, és realment alt. Concretament el 94,4% de la població de Catalunya entén el català, el 81,2% el sap parlar, el 85,5% el sap llegir i el 65,3% el sap escriure.

No obstant, dissortadament, només un 23,6% de les persones van declarar l'any 2018 que sempre iniciaven les converses en català, menys que l'any 2013.

Per tant, una majoria àmplia de la gent coneix el català; pocs d'aquests el tenen com a llengua habitual i molt pocs inicien les converses en el nostre idioma.

Llavors em pregunto: de què serveix conèixer l'idioma propi d'un país si no el fem servir? Perquè des del meu punt de vista l'únic que garanteix la supervivència d'un idioma és el seu ús quotidià i social ja que, en cas contrari, la manca d'utilitat o de necessitat portarà a la fi del seu ensenyament. Per què ensenyar un idioma que no fa servir ningú?

És molt habitual iniciar les converses en castellà quan ens adrecem a persones que pel seu aspecte deduïm que són natives de fora de Catalunya. Des del meu punt de vista aquesta manera d'actuar és discriminatòria, ja que els tractem diferent segons el seu aspecte o origen, no segons si ens entenen o no i si hi podem establir una conversa o no. Sense cap tipus de base simplement donem per suposat que no ens entendran i/o no volem fer l'esforç d'esbrinar-ho.

Com volem que augmenti l'ús del català si els que creiem en la nostra llengua i en el nostre país

actuem així?

Després de tants esforços des de la mort del dictador per ?salvar els mots? de tanta gent: mestres, escriptors, filòlegs, entitats civils, voluntaris, de la mateixa Generalitat a través de les campanyes de promoció del català, crec que és missió de tots nosaltres, els qui estimem la nostra cultura, treballar i lluitar per la supervivència del nostre idioma.

No ho podem carregar tot a l'administració. Els ciutadans també tenim la nostra responsabilitat.

Com? Molt fàcil: fent servir el català habitualment. Iniciar les converses en català, sigui qui sigui el nostre interlocutor; si no ens entén ja ens ho farà saber. Llegint llibres en català, tant d'autors que escriguin en la nostra llengua com si hi ha traducció al català d'un llibre escrit en una idioma que no coneixem. Mirant les pel·lícules en versió catalana quan hi hagi opció, adreçant-nos a les administracions en català, etc.

Totes aquestes petites accions realitzades repetidament per cadascú de nosaltres, serviran per salvar no solament la nostra llengua i cultura, sinó també el nostre país.

Fem del català l'idioma de tots.

Nota: no soc lingüista ni filòleg, i potser els meus raonaments són equivocats. En aquest cas estaré encantat que els realment experts em contradiguin, matisin o ampliïn les meves conclusions. Només intento aplicar el sentit comú.

[nointext]

Quim Delgado i Berengué

Advocat[/despiece]

[noticiadiari]68/12444[/noticiadiari]